

COLÒMBIA SETMANAL, 18 a 24 d'octubre de 2008
Resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció
de pau
Escola de Cultura de Pau de la UAB

COLÒMBIA: Les comunitats indígenes del sud, centre i occident del país participen en una jornada de protesta i de denúncia pels continus assassinats dels seus dirigents, per la constant apropiació de les seves terres per part de grups paramilitars i de narcotraficants, per l'incompliment del Govern dels acords assolits en anteriors conflictes, i per la sistemàtica violació dels drets humans dels indígenes. La jornada ha adquirit majors nivells de complexitat després que els seus organitzadors decidissin iniciar una marxa des del Departament del Cauca fins a la ciutat de Cali, i que brigades de Policia intentessin frenar-la disparant les seves armes de foc contra els manifestants, produint la mort a dos indígenes i nombrosos ferits mes. El ministre de Defensa Juan Manuel Santos, davant de tota evidència, havia negat que la Policia hagués disparat contra els indígenes i assegurat que els morts i ferits s'havien produït per armes explosives de fabricació casolana llançades pels mateixos indígenes. Tan bon punt la CNN va emetre un vídeo filmat pels mateixos manifestants i el va difondre pel portal d'Internet Youtube, on apareix una brigada de policies disparant contra els manifestants, el president Álvaro Uribe va haver de reconèixer públicament que la policia sí havia disparat contra els indígenes. La repressió violenta de la protesta social ha generat el rebuig de l'opinió publica nacional i internacional, tal com s'observa a partir de les editorials dels principals diaris nacionals, de les declaracions d'associacions de juristes internacionals, de parlamentaris europeus, d'ONG de drets humans de reconegut prestigi internacional, i fins i tot del Premi Nobel de la Pau Adolfo Pérez Esquivel, qui en una carta contundent, recrimina al president Uribe el fet d'optar per l'ús de la força en lloc del diàleg per tal de contenir la protesta social i insta al president a respectar els drets humans i constitucionals de les persones i comunitats. Finalment, el president Uribe es va comprometre a dialogar amb el moviment indígena al finalitzar la marxa de Cali. *Caracol – Radio, CMI – Tv, El Tiempo, Prensa Rural, BBC, Telesur – Tv, CNN, 18 – 24/10/08.*

El panorama de protesta social a Colòmbia ha empitjorat amb les vagues dels treballadors que tallen la canya en empreses sucreres, dels assalariats de la Registraduría Nacional, i amb l'atur nacional convocat per la *Central Unitaria de Trabajadores (CUT)*. En aquest últim, que va paralitzar les activitats del sector estatal, hi van participar prop de 400.000 treballadors de les principals ciutats del país en solidaritat amb el moviment indígena i altres sectors en conflicte, per a denunciar la repressió, la precarietat del treball, els baixos salaris, la criminalització de les protestes i la guerra bruta, polítiques de l'actual Govern. En aquest context, el ministre de protecció social, Diego Palacio, que agrupa les carteres de treball i salut, va acusar els dirigents de la CUT d'estar orquestrant les protestes per raons polítiques i per a desestabilitzar el Govern i va assenyalar que les guerrilles, principalment les FARC, hi estaven infiltrades. Per la seva banda, el Senador Gustavo Petro va revelar en el Congrés de la Republica, amb documents oficials a la mà, que des del Govern s'ha ordenat al *Departamento Administrativo de Seguridad (DAS)*, vigilar els seus moviments i realitzar labors d'intel·ligència contra el *Polo Democrático*, principal partit d'oposició a Colòmbia. En un primer moment el Govern va negar haver emès cap mena d'ordre, però després la directora del DAS va reconèixer que s'estava vigilant Petro i el *Polo Democrático*, i que les ordres provenien d'un funcionari de nivell inferior que no havia consultat els seus superiors, raó per la qual la directora del DAS va presentar la seva dimissió, que va ser acceptada pel president Uribe. Dirigents del *Polo Democrático* van denunciar que aquesta pràctica no és nova i que els seguiments i interferències telefòniques s'estenen a tots els parlamentaris d'aquest col·lectiu i dirigents nacionals, regionals, i fins i tot als magistrats del Tribunal Suprem de Justícia. El *Polo Democrático* va anunciar que denunciarà davant de diversos parlaments d'arreu del món i davant d'instàncies judicials internacionals, la persecució del Govern a aquest partit. Per la seva banda, el *Partido Liberal* va expressar el seu recolzament al *Polo Democrático* i va qualificar com un atemptat a la democràcia la persecució als membres de partits d'oposició. D'altra banda, el senador Alexander López va denunciar que a Colòmbia s'està creant una situació similar a la de l'extermini de la *Unión Patriótica*. El parlamentari va dir que diversos dirigents regionals han estat empresonats, altres assassinats i

la majoria amenaçats de mort i que la persecució als congressistes és pròpia d'un Estat policial i no d'un Estat democràtic. *El Tiempo, Voz, El Espectador, Semana, CMI, RCN – Radio, 18 – 24/10/08.*

El cap paramilitar, Ramón Isaza, en la seva última compareixença davant d'un fiscal de *Justicia y Paz* va revelar que el 1996 va rebre de mans del llavors comandant de la IV Brigada de l'Exèrcit, el ja mort general Alfonso Manosalva, una llista de 78 persones assenyalades com a presumptes guerrillers de l'ELN i de l'EPL, perquè les fessin desaparèixer, de les quals 14 van ser assassinades i llançades als rius Magdalena i Samaná, a la regió del Magdalena Medio. *El Colombiano, Caracol – Radio, 18 – 24/10/08.*

Quatre municipis del sud del Tolima: Ataco, Planadas, Chaparral i Rioblanco; que històricament han estat colpejats per la violència, van acordar una agenda de projectes per a la pau, que serà coordinada per l'Oficina de Pau del departament. La idea dels quatre alcaldes consisteix en desenvolupar conjuntament projectes de tipus agrícola i pecuari, que seran gestionats pels habitants d'aquestes poblacions. Entre els projectes de pau està impulsar la *Cátedra de la Paz*, que recentment va ser aprovada pel Govern nacional. La iniciativa consisteix en que en els col·legis eduquin en valors com l'honradesa, el respecte i la tolerància. D'altra banda, els polítics alliberats per les FARC Orlando Beltrán i Consuelo González de Perdomo, van anunciar que han presentat a l'*Alto Comisionado para la Paz*, Luis Carlos Restrepo, algunes iniciatives per a reactivar l'acord humanitari que permeti l'alliberament dels altres segrestats per les FARC. Aquests van dir que tot i que el Govern descarta tota mediació internacional, aquesta és una condició indispensable perquè les parts tornin a interessar-se per aquesta qüestió, ja que en cas contrari, la situació de captivitat dels restants 29 polítics i membres de la *Fuerza Pública* es perllongarà indefinidament amb un alt risc per a la seguretat i integritat personal dels segrestats. Mentrestant, les FARC van desmentir al Govern, en el sentit que s'han realitzat contactes entre portaveus del Govern i membres de la directiva guerrillera, per a assolir l'alliberament del polític Oscar Tulio Lizcano, qui des de fa vuit anys es troba en mans de les FARC, i que segons informes d'intel·ligència militar, passa per un estat de salut molt delicat. *El Temps, L'Espectador, ANNCOL, Telesur – Tv, 18 – 24/10/08.*

L'ambaixador dels Estats Units a Bogotá, William Brownfield va advertir que, com a conseqüència de la crisi financera internacional, es retallarà l'ajut econòmic a Colòmbia. Brownfield va indicar que és inevitable que el Congrés hagi de reduir tots els programes d'assistència, entre ells el *Plan Colombia*, donat que el Govern nord-americà ha hagut de sortir al rescat dels bancs i del sistema financer dels EUA. Brownfield es va comprometre a proposar que la reducció fos gradual i va assegurar que es retallarà més l'assistència militar que no pas l'assistència per a projectes socials i humanitaris. *Caracol – Radio, CMI – Tv, El Colombiano, 18 – 24/10/08.*

VENEÇUELA: El ministre Nicolás Maduro, després de reunir-se amb el seu homòleg colombià Jaime Bermúdez, va declarar que en les relacions diplomàtiques entre els dos països s'avança en la recuperació de la confiança, però que es segueixen trobant forts obstacles per a una plena normalització, tenint en compte les reiterades declaracions agressives i ofensives, per part del ministre de defensa colombià Juan Manuel Santos, per la qual cosa no estan donades les condicions perquè Veneçuela anomeni el seu ambaixador a Bogotá. Maduro va dir que el ministre Santos insisteix en agredir el Govern del president Chávez i el poble de Veneçuela, quan al tornar del seu viatge a Moscou va declarar que els russos li havien assegurat que les armes que venien a Veneçuela no arribarien a les FARC. Maduro va titllar de paranoica, perillosa i manipuladora aquesta asseveració. El ministre va anunciar, que amb el seu homòleg colombià havien aprovat una reunió de ministres de diferents dependències, per a tractar temes bilaterals. Colòmbia és el segon soci comercial de Veneçuela, després dels Estats Units, amb un intercanvi que el 2007 va sumar els 6.000 milions de dòlars. *Mi Punot, Telesur - Tv, Aporrea, 18 – 24/10/08.*